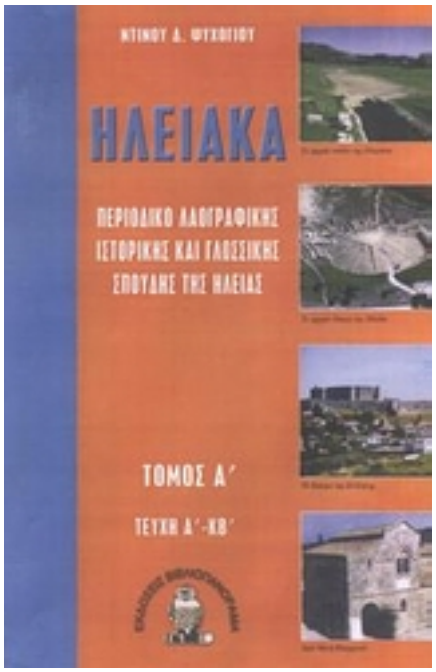

Ο Ντίνος Δ. Ψυχογιός ιστορικός και λαογράφος γεννήθηκε στο Νιοχώ ρι Κυλλήνης στις 24 Δεκέμβρη του1915.

Τέλειωσε το δημοτικό σχολείο του Νεοχωρίου, την Α΄ τάξη του Γυμνασίου Αμαλιάδας και αποφοιτά στην Πάτρα από το Α΄ Γυμνάσιο Πατρών το 1934 .

Μετά την αποφοίτησή του, έδωσε εξετάσεις στη Γεωπονική Σχολή αλλά κόπηκε γιατί έγραψε την έκθεση στη δημοτική.

Το 1940 διορίστηκε ταμειακός υπάλληλος στις Φιλιάτες. Εκεί τον βρίσκει η κήρυξη του πολέμου και βρίσκεται στο μέτωπο.

Μετά τον πόλεμο υπηρετεί ως ταμειακός υπάλληλος στο Δημόσιο Ταμείο Λεχαινών. Το 1962 πήρε μετάθεση για την Αθήνα. Το 1972 πήρε δυσμενή μετάθεση για τα Χανιά ,εξαιτίας της αντιδικτατορικής δράσης του γιού του Δημήτρη. Μετά τη μεταπολίτευση επιστρέφει

στην Αθήνα.

Από το 1977, που συνταξιοδοτήθηκε, επέστρεψε στη γενέτειρά του.

Ήταν παντρεμένος με την Διονυσία Μανιάτη και είχε αποκτήσει έξι παιδιά μεταξύ των οποίων είναι ο Δημήτρης Ψυχογιός, καθηγητής πανεπιστημίου και δημοσιογράφος του " Βήμ ατος
", και η Ελένη Ψυχογιού, συγγραφέας.

Τα πρώτα του ποιήματα και πεζά δημοσιεύθηκαν το 1933-35 σε παιδικά περιοδικά κι αργότερα σε εφημερίδες του Πύργου και της Ζακύνθου.

Το 1949, βραβεύτηκε από την Ελληνική Γλωσσική Εταιρεία η γλωσσική συλλογή του «Γεωργικά Ηλείας».

Έκτοτε αφοσιώθηκε στη γλωσσική, ιστορική και λαογραφική σπουδή της Ηλείας.

Αποτέλεσμα αυτής της αξιολογότατης έρευνας είναι το λαογραφικό-γλωσσικό-ιστορικό τριμηνιαίο περιοδικό «Ηλειακά», το οποίο εξέδωσε από το 1951 μέχρι το θάνατό του το 1982, με μια διακοπή από το 1963-1977.

Χαρακτηριστικά ανέφερε για τα «Ηλειακά»:

«Τα περιοδικά τούτα είναι ο καρπός πολυχρόνιων μόχθων, μελετών και αναδιφήσεων σε διάφορα αρχεία, μα ιδίως επιτοπίων ερευνών σε όλες τις περιφέρειες της Ηλείας. Υλικό από γραφτές ή προφορικές πληροφορίες έχει συσσωρευτή σε φακέλους. Λαογραφικό, ιστορικό και λεκτικό. Υλικό πολύτιμο.

Πλέον από δεκαετία μας απασχολεί η συγκέντρωση αυτού του πολύτιμου υλικού. Σκοπός δεν είναι ο προορισμός υλικών κερδών. Σκοπός μου είναι η Μελέτη. Μελέτη γλωσσική.

Μελέτη λαογραφική. Μελέτη ιστορική. Η Ηλεία είναι ανερεύνητη, αθησαύριστη και άγνωστη...»

Αναφέρουμε ενδεικτικά μερικά θέματα που δημοσιεύονται στα «Ηλειακά» :

Περί γοητειών και μαντείας

Η χλωρασιά της Ηλείας

Παραμύθια Ηλειώτικα

Τα μοναστήρια της Ηλείας

Τα χτήματα

Τοπωνυμικά

Τα «Ηλειακά» επανακυκλοφόρησαν το 2008 από τις εκδόσεις Βιβλιοπανόραμα σε 2 τόμους.

Δημοσίευσε πολλές εργασίες του ιστορικές και λαογραφικές σε διάφορα περιοδικά και εφημερίδες.

Εξέδωσε τα πιο κάτω έργα:

«Ο κώδικας της Παναγίας της Λεχαινίτισσας και τα Λεχαινά», 1950,

«Ηλειώτικα παιδοκόμια» 1951,

«Τα πατριαρχικά Σιγίλλια της μονής Βλαχέρνας Ηλείας», 1956,

Περί γοητειών και μαντείας? 1989

Κατά τον ιστορικό Κώστα Τριανταφύλλου, «το λαογραφικό του έργο είναι πολύτιμο και για την επαρχία των Πατρών εκτός από αυτήν της Ηλείας». Τα τελευταία χρόνια της ζωής του ετοίμαζε ιστορικό λεξικό της Ηλείας , έργο όμως το οποίο δεν ολοκληρώθηκε λόγω του θανάτου του. Πέθανε το 1982 στο Νιοχώρι Κυλλήνης.

Πηγές : Τάκης Δόξας Ηλειακή Γραμματολογία,1963

Ντίνου Δ. Ψυχογιού: Ηλειακά

Ντίνος Ψυχογιός: Περί γοητειών και μαντείας, ΝΕΛΕ Ηλείας ,εκ παραδρομής, 1989